

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatosk
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Přez spar měrnj
Čerstwosć da.



Njeh ty spěwał,
Swěrnje džěłať
Wšědne dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebies mana
Njeh ói khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će. P.

• Sserbske njedželske kopjeno. •

Wudawa so kóždnu sobotu w Esmlerjez knihicizisce a płaczi štyrwortlětnje 5.— hr. i portom 6.— hr.

23. njedžela po swjatej Trojizy.

Žil. 3, 17—21.

Hdyž je najwma pola naš saczahnjta, hdyž pohlednje płody se hwojich polow domoj khowamy, hdyž pohlednje różiczi w jahrodže wučějeja, hdyž wětr symnišdło duje a lišeje se shtoma pada, hdyž wšcho žiwjenje w Božim stwoorjenju wonkach wotemrěcz widžimy, dha tež zyrkwine lěto se kónzej khwata a hmyjertna njedžela so pschibližuje. To wšchitko naš na to dopomina, so je wšcho semske tež sachodne a šhinje. Tehodla je nam tež runje nětko tajki tekst daty, kiž khtne myšle wubudža a naš na našchu hmyjercz dopomina, i dobom pak na to praschenje wotmołwi: Sšto potom? Wón nam praji: Potom pschindže pak satamanstwo, pak sbóžnosć, sa tym hač je schtó njepscheczel Chrystušoweho křiciza abo Jesušowu džakownu wučobnik byť. Tuž mamy hebi rospominacž:

Rajkiž by žiwy, tajki tež pocžehnješ.

Rašč tekst naš pokasuje

1. na žiwjenje, kiž do satamanstwa wjedže;
2. na žiwjenje, kiž do žiwjenja wjedže.

1. „Čińče po mni, lubi bratiša a hladaječe na tyč, kiž tať kłodža, jako naš macze sa heksempel.“ Njeje to horde słowo? Čhysche hnadž hwojaty Pawoł i tym hwoju křwalbu spěwacž? Lón hamkny Pawoł, kiž hewal wo hwojej słabosći rěči a praji, so je najwobebnišči mjes hřěšnikami; kiž wuřnawa: „S. Božeje hnadu hym, sštož hym!“ — Ně, wón njecha so hordžicž, wschať pišče do naščeho teksta: „Ja hiščeje ham so njedžeržu sa teho. so bych to hame sapschijať. Jene pak ja praji: Ja sapomnju, sštož i pohleda je, a steju hwoeru sa tym, sštož i priódla je; ja hony i temu wotytynjenemu kónzej sa tym barom, kotryž pokáže

to njebieske powołanje Bože w Chrystušku Jesušu.“ Wšched hwoju hwoju njebjesku niřdu widži, wo kotruž so prózuje. A tute prózowanje, tute bėdženje wo křonu wěčneho žiwjenja je to, sštož wón druhim sa snamjo postaji; tehodla prožy: „Čińče po mni, lubi bratiša!“

A tute napominanje bė nusne, pschetož „iich wjele kłodži jako čzi njepscheczeljo teho křiciza Chrystušoweho.“ Sšto je iich tajki njepscheczelow scžiniko? Jesušowu křiciz je snamjo wu- moženja, wujednanja i Bohom, ale tola niž jenož snamjo Božeje hnadu sa pokutnych hřěšnikow, ale tež snamjo Božeho křada, kiž žadym hřěch njekhostany njewostaji; snamjo, kotrež na hřěšnu winu dopomina a psched hřěchom warnuje. To njeje po iich woli, to je jim njelube, to iich we wužiwanju čžělnych lóichtow a žadosečow myli. Eswojaty Pawoł wo nich praji: „Jim je brjuč sa Boha, iich čžescž budže i hanibje, woni hebi na semske wězy myšla.“

„Jim je brjuč sa Boha.“ Iich jenicžke prózowanje hebi na to měri, so bychu w tutym semskim žiwjenju po móžnosći wjele dobreho wužiwalu kaž tamny bohaty muž w pschiruranju, kiž kłodžesche w purpurowej a wot droheho płata drasčeje a mějesche so wšchědnje derje w krařnym wjeřelu, abo kaž tamny bur, kiž jenož jenicžku staroćz snajesche: „Luba dušča, ty mašč wjele kubla nahromadženeho na wjele lět; měj nětko wotpočink; jěš a pij a budž dobreje myšle!“ To njeřbu jenož bohacž, kiž móža hebi i najmjeńšča tež popšchecž, sštož hebi iich wutroba žada; ale to hu tež kłodži, kiž tamnym tute iich semske derjeměče sa widža; pschetož woni wschať maja to hamkne žadanje, hdyž tež njemóža hwoje lóichty spokořicž, tať so hu jenož čžim bóle wob- žarowanja hódni. Iich wutroba pak njeje lěpscha hač wutroba

tamnych bohatych. Tuzi wschitzy su czi blasni, kiz budza zalostnje pschewatani, hdyz budze rclacz: „W tej nozy budze twoja duscha wot tebe saho zadana“ (Luf. 12, 20.) Tehdy ja tym pschindu, so je jich zple zivjenje prsdne wostalo, so su so mylili, so su so wo swoje sboze sjebali. „Zich czescz budze t hanibje.“ Woni maja sa czescz, sctoz je wopravdze haniba; woni so teho shwala, czehož bychu so hanbowacz dymbjeli, mjenujzy swojeje njewery a s tym swojeho hrcha. Dokelz do Boha njewerja, so wo jeho swjatu wolu njestaraja a so jenož swojim loschtam a jadosezam pschewostajaja. Sdyz su hnadz na kublach bohaczi, dha tola nejzbu bohaczi w Bosy, pschetož „woni hebi na semste wczu myhla.“ Woni widza a wjedza a snaja jenož to, sctoz je na tutej semi. Sctoz je wyschse, to jich rosom pschekahuje. Sdyz so njebjeka sapoczeja, tam so jich woblor skonczi. A hdyz kschesczjansta wera jich na Boha pokasuje, kotremuz su samolwiczi sa swoje skutki, hdyz wona jich hrchnu winu wotryje a hebi zada, so bychu so wot swojeho dotalnego hrchneho zivjenja wobroczi, dha so, kaz nehdy tamni hano prawi farisejzy, na to roshnewaja. Woni menja, so, jeli so Boh je, je swojimi skutkami psched nim wobsteja a so njeje jim teho napominanja trieba: „Dajeze so wujednacj s Bohom!“ Abo woni do Boha a do weczneho zivjenja do zpla njewerja. Ale skoncuzne bjeje wschseje nadzije psched swojim rowom steja. Sbozowni chychu bycz a jich konz je satamanstwo.“ Njebjeka budzichu wicz mohli a helu su hebi wuhotowali. —

Se hylsami we woczomaj swjaty Pawol to psche. Wón so wot nich s hordosezu njewotwobroczi, wón jich njelazpi, ale horze hylsy wutrobneje luboseze a humilnosce wo nich pfaa kaz nehdy Jezus, jako s horz na Jerusalem hladasche a dzesche: „Sdy by wschał ty wjedzalo, dha by ty tež wopomnilo w tym swojim czažu, sctoz so t twojemu mdrej hodzi.“ (Luf. 19, 42.) — Saz drje so njeje ton abo tamny, kiz je tuton list czital, t Jezusej s noma wobroczi? —

Njeje njewera tež nascheho luda njesbozo? Njeje to nascheho luda pollecze, so je so wot Boha wotwobroczi a „hebi na semste wczu myhli“? Saz so mi sda, dha njeje so hischse zenje priedy nasch lud tak malo wo Boha starał kaz w netezischim czažu. Wischse zenje nejzbu Boze domy tak prsdne stae, njeje biblija so tak malo czitata, njeje so tak malo modlito kaz netko; hischse zenje njeje tak wjele njepscheczelow Jezusowego kchiza sjawnje postandyo kaz netko, kiz bychu jon najradsho saniczili. Ale drje tež hischse zenje priedy njeje nahrabnoscz tak wobidnje na swetko pschischla kaz netko; a zenje njeje so wo semste kubla, wo msdu a sachtuzbu tak horzo a wotryje wojowalo kaz netko. Zenje pak tež njeje so tak zalostnje pokasalo kaz netko, so je hrch ludzi skazenje. Niz jenož, so hubjenstwo shubjeneje wojny nasch lud tschi, ne, tež hubjenstwo bjesbognosce jon czwiluje; wschelake choroseze, kotrež su chori hami saminowali, njeprawnoscz, jebanstwo, lichowanje, haj rubjenstwo a mordarstwo. Zenje njeje hrch tak chroble a njehanbicizwoje wustupowal kaz netko. Haj, wopravdze: „Zich wjele khodzi jako njepscheczeljo teho kchiza Khrystusowego.“ Tuz tež njemoze hinał bycz: „Zich konz je satamanstwo.“

Kak nulne je sa naž swjateho Pawolowe napominanje: „Czinče po mni, lubi bratsija!“ Njesabudzeze na swoje njebjeste powołanje! Kajkiz by živy, tajki tež poczehnjesch!

2. Po tym, so je swjaty Pawol tych swojich psched njeweru a hrchom a satamanstwom warnowal, jich na sbogny konz kschesczjansteho zivjenja pokasja: „Naschse mšchesczjanste pravo je we njebjekach.“

Czi, kiz swjatemu Pawolej wutrobu czežu czinjachu, hnadz so s tym hordzachu, so bechu mšchesczenjo romskeho kschesczjanstva. To

bě wulke pravo, s kotrymž bechu derje salitani po zylhni romskim kschesczjanstwe, to je nimale po zylhni tehdy snatym swetce. Tež swjaty Pawol mšchescze tute pravo a je so wuzil a so na njo powoal a so s tym psched židovskim hdom wulhowal. Ale wón hischse wjele wjetse pravo a wjele lepshi troscht snaje, to je njebjeste mšchesczjanste pravo kschesczjansta. Wist, s kotrymž je tebi tute pravo saruczene, je so tebi pschi twojej kschesczeny do kolebki položil. W nim steji pižane: „Njeboj so, pschetož ja hym cze wumohl, ja hym cze s twojim mjenom woal, ty by mój.“ (Jes. 43, 1.) Tuton list je pižany s Jezusowej krmju. Někto masch dzel na jeho krahnoscezi. „Jezus budze nasche hubjene czelo pschemenicz, so podobne budze jeho krahnemu czelu.“ Nasche czelo je hubjene, wschედnje to shonimy. Kak borch hym spróznal a muczni a flabi a chori. Zich wjele jako male dzecz saho wumrje. Wohladaj na male rowy na pohriebnischczu! Wjelele a nadzija mlodeju mandželstwu je so borch saho do zarowanja a frudoby pschewobroczi. Tu je hmierecz mlodzena abo mlodu holzu w najrjenichich, kschesczjansteh letach wotwoala, a tam steji mandželsta pschi kschesczjanstwu swojeho a swojich dzecz satararja. A hdyz je někto dzeczastwo, mlodosez a hrenje leta sbozownje pschecztral a wyhoke leta dozpił, dha su stamy sprózne, žuczja tupe, woczki a wuschki flabej; rjanoscz, hylnoscz, wozu su spadie kaz so rjanoscz roziczki shubi, kotraž be nasche wjelele, — a wjadnje. Haj, nasche czelo je hubjene. „Wch wemny pak, jeli so nascha semsta kschesczjanstwu teje hety rostamana budze, so wot Boha wowe smarjenje mamy, dom, kiz s rukomaj njeje sezajeny a weczny je. w njebjekach.“ (2. Kor. 5.) Sctoz ma mšchesczjanste pravo w njebjekach, teho czelo budze Jezus pschemenicz. Wón bu nam podobny w hubjenym czelo, my mamy jara jemu podobni bycz w krahnym czelo. Wón ma tu mój, tu Božu mój, to dofozecz. S tej mozu, s kotrež je kam hmierecz pschemenyl, budze nasche hubjene czelo pschemenicz do krahnego czela a nam weczne zivjenje w njebjekach dacz, hdyz je nam mesto pschihotowal. Tehodla ma nasche czelo tež we tutym semskim zivjenju Bohu swjeczene bycz, tempel swjateho Ducha, kotryž njehmenny wohanbicz; a nasche zple zivjenje ma bycz „woczakowanie na reho Knjesa“, niz tak, so bychmy někto tute semste zivjenje sa niczo njemeli a prsdni khodzo swojej ruzy do klina položili; ne tak, so bychmy so w tutym zivjenju sa njebjestich mšchesczjanow, sa Boze dzecz wopokasali, kiz wjedza, so maja jonu radnowanje czinicz wot swojeho sastojanstwa. Werjazy kschesczjan je runje najswerniichi dzelačez a sastojnił. Swerny dzelačez pak hme tež plody a msdu swojeho dzela wuziwacz a so swojeho zivjenja wjelelicz. Werjazy kschesczjan pak tež wč, so njeje zivjenje na tutej semi to jeniczke, najwyschse a pohlednje, ale pschihotowanie sa wecznoscz. Tu je czaž wuhowanja, po kotrymž pschindu žne. Swerny kschesczjan hme so swojeho njebjesteho powołanja wjelelicz.

Kaz profetaj Bozej pokutny džen a hmiertna njedzela psched nami stejitej, kiz chzetaj, kaz swjaty Pawol swojim Filipiskim, nam wopomnicz dacz, so wumrčez dymbny, so bychmy mudri byli. Sctoz hebi jenož na semste wczu myhli, teho konz je satamanstwo; kohož mšchesczjanste pravo pak je w njebjekach, wotkal na Sboznila woczakuje, teho Jezus do weczneje sbognosce do wjedze. Kajkiz by živy, tajki tež poczehnjesch. Boh haj nam pravu mudroscz, so bychmy pschi wschem semskim dzelo a przoowanju sweru sa tym stali a pytali, sctoz je horjelach, so bychmy potom, hdyz ton Knjes naž se semsteho podroznistwa wotwoala, wjeleki rjez mohli: Něk poczahnu domoj! Samjen. B. w. S.

„Ach wostan pschi naß s hnadu!“

Ščtò njeby tutón ščěrłusč snat, ščtò njeby jón rad spěwał! So byčny jón tola nětkele w tutym tajkim čjaŕu spěwali, prawje spěwali a jón wšali sa to, ščtož je, sa proštwu a sa dobroproščenje, sa proštwu kóždy ŕam sa ŕebje a sa dobroproščenje kóždy sa swoj lud! Sawěšče, tajke modlenje čžini tež džemša hiščezje džitny!

Wo tajkim džitnje, kotryž bu s tutym ščěrłusčom dołonjany, wě nam něčtò powjedacz tole:

„Jako běch wořadna kotra w Eichwaldze, mējachmy kóždu ŕjeddu wječzor šhromadžisnu mlodych holzow. Nascha fara bě tehdy prošdna, dofelž žaneho duchowneho njemējachmy. Tuž bydlach ja w njej. Wona leži kuf s bofa pschi młynstej horje tať prawje rjenje wořjedž mulleje sahrody, kotraž bywa dale a bóle lěžna, dóniž ŕo stónčnje zyle s lěšom njesjednoci, jenož plót dželi wot lěša žameho.

Na rjaných lětných wječzorach stajachmy ŕebi harmonium won na tať mjenowanu terrazu. S jeho piščewodom spěwachmy wješele, kaž ŕebi to wutroba žadašče, ŕhorale a ludowe spěwy. Gusto njenamachmy tať bórny žaneho kónza a spěwachmy hiščezje, hdyž ŕo hižo hwěšdy jaŕne wysche naß sybolachu a ŕo dawno hižo toľsta čžma w lěšu ŕhowašče. Wjes džitwa, so to tež wjazny njerwidžachmy, ščtò ŕnadž sa plotom nimo džěšče. Tať ŕedžachmy to tam tež jaŕo ras wječzor a spěwachmy, mjes druhim tež:

Ach wostan pschi naß s hnadu,
Blaj, ŕwěta wječzor je,
So njepsičindžemy k padu,
Pšes čžerta lěšnosče!“

Rjenje to kłincžesche won do rjaneho lěčžneho wječzora! —

Wěžazny běčny ŕo mjes tym minyke. Wě hižo daloko w našymje. Tu psičindžechu wječzor posdže po mnje, so bych do dalščeje wšny psičička, kotraž pať mojemu wořreŕej nješlusčesche, a to čžezłohoremu, kotryž ŕebi mje nusnje žadašče. Sacž runje tutón njebē ewangelski a hacž runje w jenej zušej wšny, džěch tola ŕobu, dofelž pšezzo du, hdyž mje hdyže nusnje trjebaju a wołaja, njech to tež pšezzo w mojim wořreŕu njeje. Psičindžechmy do wšny a tam k malej ŕhěžny, njerodnei budžny, do kaŕjež ŕo njeby rad sa hoščza witacz dať. Dyrbjachmy po čžmohym, jara našnym šhodže horje. Mohł ŕebi tam schiju slemicz. Stónčnje stupich do komorki, hubjeneje, masaneje, ŕmjerdžazeje komorki, w kotrejž ŕo nětajka petrolejowa ŕwěza blyšdžesche. Tam w rózku ležesche mužski na njerodnym, hubjenym lěhwje. Wě to džitwi, storhany kadla. Rostorhane wołmjane wodžezje wodžewasche jeho. Šrebasche dych a jachlesche. Wócžny ležeschej hluboťo a ŕo džitwnje blyščezeschej. Pšestupich k njemu. S mullej prózu ŕo wón kuf posbēhny a ŕo mje woprašča:

„Eče wy kotra s Eichwalde?“
„Haj!“ wotmořtwich.

Tu psičimny mje sa ruku a prošesche: „Brajče mi tola hiščezje ras ščěrłusč wo tej hnadze, kotryž scže spěwala!“ To psičindže jemu tať po kufach s erta.

Srosunich hnydom, ščto čže a prajach jemu pomalko žny trahny ščěrłusč: „Ach, wostan pschi naß s hnadu!“ hacž do pošlednjeje ščtucžki:

„A hdyž ŕo psičibližuje
Ta dołha ŕmjertna nóz,
Naß wičitko wopusčezuje,
Dha budž ty našcha móž!“

Tu hišasche ŕhoru placzjo a wusna stónčnje, so bě tehdy wječzor nimo fary šchol s tym wotpohladom, nještutl ščucžicz, tu bě harmonium wuřlyšchal a spěwanje a bě posastal.

A runje tehdy běčny my tón jemu jako katolikej njesnaty ščěrłusč: „Ach wostan pschi naß s hnadu!“ spěwale. Tuž bě ŕo wón šawróčkit a to ške, ščtož čžysche ščucžicz, wosta nještucžene. Ale tón ščěrłusč njebē wjazny s myšlow šhubit. Nětke, tať wón dale potwjedasche, bě to šle s nim, tať, so drje dołho wjazny žitny njebudže. — Wo popa (Paffen) njeje čžyt pošlacž, tola tutón ščěrłusč, tón je čžyt hiščezje ras ŕlyščez, tehodla bě po mnje pošlat, hacžrunje bě katoliki. —

Sacž do hluboťeje nožny ŕedžach pschi mřejazny. Wě to stary dundať a piščemysťat. Šsmědžach jeho šabudžemu duschu wo pošlednich hodžinach k ŕwětku dotwjesč a jemu potom ruku pošlicž na semřetej wócžny. —

Tať pschimna wěčžna ruka Woža ja čžłowjesčini džěčžini. My ŕmy jenož grat w njej a s wjetšcha my to njeptynjemy a nje-wěmy. Hdyž pať budžemy potom jónu s tamneho kraja wrocžo hladač, budžemy spóšnacž ŕmiez, so ani jedny wopor ani jene ŕłowo podarmo. Tehodla dyrbinny wješeli a dowěry pošni ŕwoje pucže šhodžicz a ŕwoje najššesche dawacz — a Wožu šnjesej pšewostajicz, ščto wón s teho ščžini.“

Haj, tať je! S našchim ščěrłusčom dyrbinny kóždy dženi s nowa wusnacž a prošez:

„Ach tvoje žohnowanje,
Staj našchej ŕhudobi!
Njech kóžde lube ranje
Naß s nowa wobbari!“

So pať byčny ŕo tať kóžde lube ranje modlicž čžyli a mohli, dyrbinny s drugej ščtucžku prošez a po njej čžinicž:

„Ach tvoje ŕłowo ŕwjate,
Njech bydli pola naß!
So budže šbože wate
Nam pšes nje kóždy čžaj!“

Alle žamo pschi Wožim ŕłowje čžłowjeť bludži, haj s Wožim ŕłowom, s bibliju špyta ŕwoje bludy čžiste smycz, kaž to tola huščžišcho pytnjemy pola jenotliwých kaž pola šektow. To spěwajmy nož pšezzo jaŕo wutrobnje s našchim ščěrłusčom:

„Ach wostan pschi naß trahnosč
A ŕwěťnosč žitwenja!
Dha mamny w čžmowym jaŕnosč
A blud naß njesjeba!“

A kaž s bludom čžert čžłowjeťow tyšchi a šoji, tať jich s nusu a s čžěžnosčju herwať nětajkež w ŕwěče trahči a čžwiluje, a nětkele, šda ŕo mi, wořebje. Alle tež pschi tym njetriebamy šadwěłowacz a podležez.“ Nět, s ščěrłusčom ŕo modlmy, ŕo modlo ŕo brońmy:

Ach budž ty nam, o Šhryščezje,
Našch ščtit, knjes ryczetiki,
Hdyž ŕo nam w ŕwěče šhryščezje,
Čžert schumi žaťŕnje.

Tať dobudžemy! Tať pšewinjemy tež teho pošlednjeho nješšezela, kotrehož mjeno ŕmjercž, a byrnjež s nim naß trahčič saŕo čžert. A dofelž njerwěmy, hdy a hdyže a kať ŕo tutón pošledni nješšezel na naß da, dha šallincž, ščtož došlincža, na s nowa, dha modl ŕo wutroba wěřjaza dženi kaž nóz, rano kaž wječzor:

„Ach wostan pschi naß s hnadu,
Blaj, ŕwěta wječzor je,
So njepsičindžemy k padu
Pšes čžerta lěšnosče.“

Zvrtej a stat.

„Gegen christliche Überhebung“. Tole je to napismo jeneho rospisa, kotryž fakile kulturove ministerstvo psches statnu kanzliju do kraja sczele. W nim ho praji: „Katoliski biskopski ordinalrat je njedavno psches dlězski nastawt w „Sächsische Volkszeitung“ demonstrativnje napominat, so bychtej ho wufasaj cziško 155 a cziško 156 sakškeho kulturoweho ministerstwa, kotrejuž dla telko roshudžowanja, pschestupitkoj abo njewobledžbowatkoj. Sczěhwt teho bē, so we wjele padach katoliske schulste džeczi 1. novembra, kotryž je wot stata njeschipošinaty hwojaty džej, do schule njeschindžechu. S zpla bē ta zpla wěz srijadowana, so bychu ho džeczi domach sšhowate, kamo straže („Streikposten“) bēchu pschi nēkotrych schulach postajene. Tuto postupowanje katoliskeho ordinariata a tych nowin, kotrež tutu wěz podpjerachu, je telko kaž sjawne a njesakoniste posbēhnjenje pschecziwo po saronju wudatym wufasam. Kulturove ministerstwo tehodla na sakožku § 110 a 130 wobškorzi. Tež staršchi, kotřiž njejsku pschecziwo swojej pschibitusknojsči džecjom do schule hicž dali, maja sšostanje meczafowacž.“

„Tu je ho“, tak pišče jena nowina, „sakski kulturovy minister ras pschewdēzicž mohł, kať jara hu kšchecziwanjy staršchi dla jeho pschecziwo nabožinje wudatych wufasow roshorjeni. Wobškoržbje woczafuju kšchecziwanjy staršchi s wulkim sajimom. Jim je to witane, dokelž dyrbi to psches tutu wěz t rosjaknjenju tuteho zpleho praschenja, wo kotrymž telko wadženja, pschińcž. Tež w krajnym hejmje, kotryž ho bōrny sšronadži, dyrbi ho bōrny wo tutej wěz jednacž.“

Tutym pschispominjenkam zple pschibitokujemy a s nami tola wšchitzy czi, kotrymž to wo prawe a hwovodu zyrkwoje a nabožiny dže, haj do zpla wšchitzy, kotrymž to wo hwovodu a prawo. do zpla w naschim sakskim kraju dže.

S dobom tež sšonimny, so hmy ho pschefake wješelili pschi wobjeseži, so staj wufasaj kulturoweho ministerstwa pschecziwo modlitwoje atd. sšēhnjenej. Jene male wuwiacze jenož ho cžini s nēkotrymi schulami, kotrež hu rny katoliske. Wschē druhe placža sa „sšromadne schule“ (Gemeinschaftsschule). Potajkim po mēnjenju kulturoweho ministerstwa ewangeliskich schulow do zpla wjazy njeje. Ewangeliske džeczi, kotrež hu tola po licžbje pornjō katoliskim we wjetšchinje, nimaja potajkim do zpla žaneho prawa na ewangeliske wufublanje. Zeli so to dyrbjalo pschi tym wostacž, hu na tym wina ewangelizy staršchi wschēch politiskich stron, sozjaldemokratiskich runje tak jara kaž tych druhich. Tuž maja ewangelizy staršchi wscho cžinicž, sčtož móže prawemu roshudženju tamneje sškoržby kaž rosjaknjenju zpleje wěz dopomhacž.

S bliska a s daloka.

— W Kamjenizy hu ho mjes staršchimi tych džeczi, kotrež 1922 do schule sšstupichu, pschezo 90 wot 100 sa nabožne rošwucžowanje roshudžili. Tuta rošprawa dweju schulskich hamtoto w Kamjenizy je s dwojakeje pschicžiny sajimata. Je to sšōncznje jene wot wyschnosče pschewjedzene a wobjewjene wobliczenje tutej samokwjenjow sa nabožinu. Na tajkich pschezo hšchēže pōbrachowasche, hnadž tehodla, dokelž hu wschē bóle abo mjenje tajke kaž tuto s Kamjenizy. A to druhe je to: Sduž w Kamjenizy ho jenož wot 100 staršchich 10 nabožnemu rošwucžowanju sšrjeknu, je to jene dorasne a wōtre roshudženje staršchich sa nabožne rošwucžowanje pschecziwo morale a podobnemu. To cžim prjedy pschidasch, hdyž pschirunasch, kať hu w Kamjenizy a wofolinje do krajneho hejma wolili. Po jonym wobliczenju, kotrež na 170 s jich 181 wōlbnych krejbow Kamjenizy džitwa, bu tam sa

kommunistow wotodatych 27 564 hšowow, sa sozjaldemokratow 54 105, sa nēmskonarodnych 25 466, nēmsku ludowu stranu 33 493, sa demokratow 19 620, sa kšchecziwanjsku stranu 772.

— Protřki ho nētkole kupuja, wōkēbje wōtorchowanske, kotrež pschezo wjazy a wjazy pschitwibowarjoto dohwojaju, tež kšchecziwanjske. Tehodla je ho tež nasche hērbste knihowne towarštwō na to sšwajito, mēsto „Biblijskeho pucznika“ kšchecziwanjsku wōtorchowansku protřku wudacž, hērbstu wēso. Wona je po wajšnju naschich snatych nēmskich nabožnych wōtorchowanskich protřkōw wōhotowana. Tuž njech hēbi kōždy hērbsti dom mēstacžlo sa hērbstu protřku na sčženju pschi hwojbnym blidže abo pschi konopeju sšhowa, a to tež tam, hdyž hu, kať na kublach, nēmszy ludžo hōbu we domje. Sserb chze a dyrbi tola mēcz Bože hšowo w macžetnē rēczi; tole pschēde wschēm! A potom: protřka je tak tunja. We mērnym cžaju dawasche drje 10 a 15 puntoto žita sa tajku nēmsku protřku. Sserbskich smējesch jich lētkā sa punt drje tsi — pschi dženkničich placžinach. Abō, luba hospōsa, nēhdy dawasche jich mandl, haj nimale pol kopy jeji sa tajku protřku, uētkole dyrbi najprjedy to jene jejsko nabicž a nēšchto sa wōbjed wulecž a potom hšchēže to pschezo dožaha sa jenu protřku. A nimo teho my wšchitzy chzemy tola, so by Bože hšowo pola naš domach byto, my chzemy tež sa hwojate Bože kublo hēbi hajicž macžetšchēzian, my chzemy tola podpjeracž tež prōzowanje naschēho hērbsteho knihowneho towarštwō, kotryž chze t hodam w drasče a sštojnštwōje tuteho moderneho ewangelisty, kotryž tola wōtorchowanska protřka je, t nam pschińcž. Tuž tehodla, hērbsti hospodarjo, hērbsta hospōsa, hērbsti nano, hērbsta macž, wotewt jemu wutrobu a dom a daj jemu mēstna w domje a wutrobje, cžestneho mēstna!

— S Draždjan dostawamy sšrudžazu powjescž: „Pfennigpredigten“ hu tež nam Sserbam derje snate. Sšōždu njedžela wulecžachu po tykžacy do luda, do mēstow, na wšy a buch se njedželskim prēdarjom tym jonym, s kšchecziwanjskim mišionarom tym druhim. 36 lēt dotho hu tak t lēpschemu luda a zyrkwoje prēdowate a sšutkowate. Wulka hospodarška a pjenježna nusa ježini s nowym lētom jich džeku kōnz. To je wulzy sšrudžaze. Runje tute prēdowanja pschindžechu tež tak nēkotremu, kotryž hewat do Božeho doma njeschindže a Bože hšowo nječitasche. Tuž wazny my Sserbjo hēbi hwoje njedželske kopjenko cžim bóle a cžim wysche a pomhajmy, so by dale a lēpje sšutkowacž mohlo Sserbam t spomoženju, Bohu pať t cžejczi! To dozpijemy pschēto, so jemu hšwērni wostawajo, jemu wotewrjamy wjazy a wjazy domow. Je tola „Pomhaj Bōh“ nētkole tunšche hacž nēhdy „Pfennigpredigten“, kotrež maja džē tuto mjeno s teho; so 1 w. placžachu.

— Zistowanje. Pschēd 2 njedželomaj podacmy nastawt wo hērbstej zyrkwi w Amerizy a s dobom jeje wobras. Džđenja wōšjemi ho dodawt t temu. Sšmy sa wschē powjescže t tutej wěz jara džakowni a domolamy hēbi tu prōstwu wuprajicž, so bychu ho nam dalšche powjescže, powšchitkowne a drobne, podawate, kotrež nēšchto wjedža wo wucžahowanju Sserbow do Ameriki abō hewat nēhdy do druhich krajow a wo jich nashonjenjach a jich žiwjenju tam. Tež adreky tajkich Sserbow bychu nam witane byle. Bšchmy rad w naschim njedželniku naschim cžitarjam nadrobnišcho wo zplej wěz rošprawjeli, kať tež naschich Sserbow we wufraju psches nasche kopjenko s jonym wutrobnyim a s jonym pišnym „Pomhaj Bōh“ strowili. **Redakcija.**

— R. we W. sa hšmjertnu njedželu. — W. M. w R. sa 1. advent.

Samolwity redaktor: jarať W y r g a c ž w Pōkacžich.
Cžisčē Sšmolerjež knihicžisčērnje a kniharnje,
sšp. društwa s wobuj. rutowanjom w Budyšchinje.